2 2020ལོའི་ཟླ་6ཚེས་20 གལ་ཆེའི་གསར་འགྱུར།

ཟླ་6ཚེས་9ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་10པ་ཙམ་དུ་གནམ་་་
གྲུ་ཞིག་ས་བབ་མཐོ་ཚད་སྨི་4000ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཆབ་་་་་
མདོ་སྤང་མདའ་གནམ་ཐང་དུ་དལ་བུར་འབྱོར་བ་དང་ཀྲུང་་་
གོ་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་སྤྱི་ཁྱབ་སྨན་ཁང་གི་་་་་་་
མངགས་བཅོལ་ཟབ་མོ་ལྟར།དམག་མིའི་སྨན་པ་9ཡིས་ངལ་
གསོ་ཕྲན་བུ་བརྒྱབ་རྗེས་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་འཕྲོད་བསྟེན་་་་་་་
བདེ་ཐང་ཨུ་ལྷན་དུ་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ནས་་་་
ཉིན་གཉིས་པའི་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལས་དོན་སྤེལ་རྒྱུར་་་་་་
གྲོས་བསྡུར་ཞིབ་ཕྲ་བྱས་པ་རེད།
ཟླ་6ཚེས་10ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་9པ་ཙམ་དུ་འཁྲུག་་་
ཆ་དོད་པའི་ཇ་རྟའི་ཐང་ཆེན་ཐོག“ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་་་་་་་་་་་
བཅིངས་འགྲོལ་དམག་སྤྱི་ཁྱབ་སྨན་ཁང་གི་ཆབ་མདོ་གྲོང་་་་་་་
ཁྱེར་དུ་སྤེལ་བའི་འོས་འགན་སྨན་བཅོས་དང་སྐོར་སྐྱོད་སྨན་་་
བཅོས་གཞོན་པ་བྱེད་སྒོ”ཞེས་པའི་འཕྲེད་འགེལ་ཡི་གེ་ལས་་་་
མི་སེར་མང་པོའི་ཡིད་དབང་བཀུགའོས་འགན་སྨན་བཅོས་་
ལས་སྟེགས་བཙུགས་མ་ཐག་མི་སེར་མང་པོ་དེར་འཚང་ཁ་་་་་་
ཤིག་ཤིག་ངང་ནད་ལྟ་བར་ཡོང་བ་རེད།
“ས་ཆ་གང་དུ་ཡོད་རུང‘ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་་་་
འགྲོལ་དམག’ཅེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་དེ་དག་མཐོང་སྐབས་ངའི་་
སེམས་ལ་དགའ་སྣང་སྐྱེ་བ་དང་བློ་བདེ་པོ་འདུགཁོང་ཚོ་ནི་་
ངའི་མིག་དཔེ་ཡིན་ལ་ངའི་སེམས་ནང་གི་དཔའ་བོའང་ཡིན”
ཞེས་ལོ་17ལ་སླེབས་པའི་བློ་བཟང་ཉི་མས་བཤད་པ་དང་།
ཞོཌ་པར་སྔ་པོ་ནས་ཁོང་འོས་འགན་སྨན་བཅོས་ལས་སྟེཌ་་་་་་

མདུན་དུ་དམག་མིའི་སྨན་པ་ཚོའི་ཉམས་འགྱུར་ལ་ལྟ་བར་ཡོང་།
དུས་ཐུང་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ནང་ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་་་་་་་་་་་་་་
བཅིངས་འགྲོལ་དམག་སྤྱི་ཁྱབ་སྨན་ཁང་གསོ་རིག་ལྟེ་གནས་་་་
ལྔ་པའི་སྨན་པ་དཀའ་བཅུ་པ་དགུ་པོས་ནད་པ་200ལྷག་་་་་་་་
ཙམ་ལ་ནད་གཞི་བལྟས་པ་མ་ཟད།སྒོར་ཁྲི་གཅིག་ལྷག་རི་་་་་
བའི་སྨན་རྫས་ཀྱང་སྤྲད་པ་རེད།
ཚེས་10ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོར་ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་་་་་་་་
འགྲོལ་དམག་སྤྱི་ཁྱབ་སྨན་ཁང་གསོ་རིག་ལྟེ་གནས་ལྔ་པའི་་་་་་
འདུས་འདྲིལ་གཅོང་ནད་ཚན་ཁག་གི་སྨན་པ་རབ་འབྱམས་་་་
པ་ཝུའུ་ལི་ཧུང་དང་།རུས་ནད་ཚན་ཁག་གི་གཙོ་འགན་སྨན་
པ་ཝང་ལུའེ།མཆིན་མཁྲིས་ཚན་ཁག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་སྨན་པ་་་་་་
རབ་འབྱམས་པ་ཤའོ་ཁྲའོ་ཧུའེ་བཅས་སྨན་པ་དཀའ་བཅུ་པ་་་
གསུམ་གྱིས་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྨན་ཁང་དུ་འབྲེལ་
ཡོད་སྨན་བཅོས་ཞབས་ཞུའི་ཤེས་བྱའི་འཆད་ཁྲིད་བྱས་པ་་་་་་་
དང་སྦྲགས། ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྨན་ཁང་གི་་་་་་་
སྨན་དོན་མི་སྣ་ཡོངས་ལ་སློབ་ཚན་ཁྲིད་པ་དང་རོགས་ཁྲིད་་་་་
ཀྱང་བྱས་པ་རེད།ཚེས་11ཉིན་སྨན་པ་དཀའ་བཅུ་པ་དགུ་་་་
པོས་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྨན་ཁང་དུ་ནད་ངོ་ཆོད་་
དཀའ་བའི་ནད་གཞིར་ལྷན་འཛོམས་ནད་དཔྱད་བྱས་པ་་་་་་་་
དང་། ཚེས་12ཉིན་ནས་བཟུང་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་དང་སྟེང་ཆེན་་་
རྫོང་སོགས་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྫོང་དང་ཆུས་ཚང་མར་་་་་་
བསྐྱོད་ནས་དུས་ཡུན་ཉིན་40ལྷག་གི་འོས་འགན་སྨན་བཅོས་
དང་སྐོར་ཞིབ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།
དུས་ཡུན་ཉིན་40ལྷག་ཙམ་གྱི་འོས་འགན་སྨན་བཅོས་་་་
དང་སྐོར་ཞིབ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ལས་ཆབ་མདོའི་མི་སེར་་
ཚོར་ཕན་པ་གང་ཞིག་སྐྲུན་ཡོད་དམ།
“ང་ཚོས་ནད་ཡམས་གྲལ་བཤེར་དང་།སྨན་རྫས་སྤྲོད་་

པ། སྐོར་ཞིབ་སྨན་བཅོས།སློབ་ཚན་ཁྲིད་པ་དང་རོགས་་་་་་་
ཁྲིད་བྱེད་པ།ནད་ངོ་ཆོད་དཀའ་བའི་ནད་གཞིར་ལྷན་་་་་་་་་་་
འཛོམས་ནད་དཔྱད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་་་་
ལས་དོན་སྤེལ་བ་མ་ཟད།གཙོ་བོ་གཞི་རིམ་གྱི་དཀའ་ངལ་་་་་
ཡོད་པའི་མང་ཚོགས་ལ‘ནད་ལྔ’གྲལ་བཤེར་བྱས་ནས་ནད་་
པར་མཁོ་ཆོད་པའི་སྨན་བཅོས་ཇུས་གཞི་བཟོ་བ་དང་དུས་་་་་་
མཚུངས།མང་ཚོགས་ཀྱི་ནད་ཡམས་སྔོན་འགོག་འདུ་ཤེས་་་་་
ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་ཡིན”ཞེས་ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་་་་་་་་་
འགྲོལ་དམག་སྤྱི་ཁྱབ་སྨན་ཁང་གསོ་རིག་ལྟེ་གནས་ལྔ་པའི་་་་་་
འཕྲོད་བསྟེན་ཞབས་འདེགས་པུའི་སྨན་པ་རབ་འབྱམས་པ་་་་་
ཅ་ཧུང་ཅུན་གྱིས་གསར་འགོད་པར་བཤད་པ་དང་།ཁོང་་་་་་
གིས“གཞན་ཡང་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འདུས་འདྲིལ་གཅོང་་
ནད་ཀྱི་སྨན་མི་རྒྱུག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྨན་བཅོས་ལ་་་་་་་་་་་་་་
དམིགས་ནས་ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་སྤྱི་་་་་
ཁྱབ་སྨན་ཁང་གིས་ད་དུང་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་འཕྲོད་བསྟེན་་་
བདེ་ཐང་ཨུ་ལྷན་ལ་སྒོར་ཁྲི་57ལྷག་རི་བའི་སྨན་རྫས་སྤྲད་་་་་་
ཡོད”ཅེས་བཤད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་སྨན་པ་དགུ་པོའི་ཁྲོད་ཟགས་གཤེར་ཚན་་་་་
ཁག་གི་གཙོ་འགན་སྨན་པ་གཞོན་པ་ཝང་ཤོན་ནི་ཆབ་མདོར་་
ཡོང་ཐེངས་དང་པོ་རེད།“ངའི་བསམ་པར་ཆབ་མདོ་ནི་་་་་་་་
དཀའ་ཚེགས་ཆེ་བ་དང་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་ས་ཆ་ཞིག་རེད་་
སྙམ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དེར་ཡོང་རྗེས་ཆབ་མདོ་ནི་རང་ཉིད་་་་་
ཀྱིས་བསམ་ཚོད་བྱས་པ་དང་རྦད་དེ་འདྲ་ཡི་མི་འདུགདེར་་་
མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བ་འབྱོར་ཕྱུག་དང་མི་སེར་ཚོའི་བསམ་པའི་་
ཉམས་འགྱུར་ལེགས་པ་མ་ཟད།ལྷག་དོན་དུ་ཁོང་ཚོའི་བདེ་་་
སྐྱིད་ཚོར་སེམས་ལས་རང་ཉིད་ལ་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་་་་་་་་་་་་་་
བྱུང”ཞེས་ཝང་ཤོན་གྱིས་བཤད།

ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་སྤྱི་ཁྱབ་སྨན་ཁང་གི་དམག་མིའི་སྨན་པས་ཆབ་མདོར་འོས་འགན་སྨན་བཅོས་དང་སྐོར་སྐྱོད་་་་་སྨན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ།

ཉ་ཆུ་ལྟར་ཟབ་པའི་དམག་དམངས་ཀྱི་བརྩེ་སེམས།

རྡོ་ཕོ་བྲང་ཤང་གི་ཡུལ་གཞན་དུ་དབུལ་སྐྱོར་་་་་་་
བཀོད་སྒྲིག་བྱ་ཡུལ་རྣམ་གྲངས་ནི་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་་་་་
དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གཙོ་གནད་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་་་་་་
གྲས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་།དེ་གར་དུད་ཚང་481གི་ཤིན་་
ཏུ་དབུལ་པོའི་ས་ཁུལ་གྱི་མང་ཚོགས་1812བཀོད་་་་་
སྒྲིག་བྱེད་རྩིས་ཡོད་པ་རེད།རྣམ་གྲངས་སྐྲུན་མཇུག་
འགྲིལ་ལ་ཉེ་བའི་དུས་སུ་ལེན་ཐུང་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་་་་་་་
ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ལེ་1.6ཡོད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་་་་་་་་་་་་
གཞུང་ལམ་ད་དུང་བསྐྲུན་ཟིན་མེད་པས་དུས་ཚོད་་་་་
ཛ་དྲག་ལ་ལས་འགན་ལྕི་པོ་ཡོད།འགག་རྩའི་དུས་་་་
དེར་ཧྭ་གློག་བོད་ལྗོངས་ཀུང་སིས་ཀྲུང་དབྱང་ཁེ་་་་་་་་
ལས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་ཕྲག་ཏུ་ཁུར་ཏེ་ལྷོ་ཁ་གྲོང་ཨུད་་་་་་
དང་གྲོང་ཁྱེར་སྲིད་གཞུང་གི་འབོད་སྐུལ་དང་ལེན་་་་་
ཧུར་ཐག་ཞུས་ནས་ཛ་དྲག་ངང་སྤྱི་ལེ་1.6ཡོད་པའི་་་་
རིམ་པ་གཉིས་པའི་གཞུང་ལམ་སྐྲུན་རོགས་བྱེད་པར་
བསྐྱོད་པ་དང་།ཉིན་མཚན་10འབད་འཐབ་ཆེར་་་
སྐྱེད་བྱས་པ་བརྒྱུད“དམངས་སེམས་ལ་ཕྱོགས་་་་་་་་་་་་
པའི”གཞུང་ལམ་དེ་ད་གཟོད་སྤུས་ཚད་མཐོ་པོའི་སྒོ་་
ནས་བསྐྲུན་ཐུབ་ཅིང་།ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་སྤོས་་་་་
ཀྱི་ལས་འགན་གང་མགྱོཌ་ལེགས་གྲུབ་ཡོང་ཆེད་་་་་་་་་
འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད།འདི་ནི་སྣེ་གདོང་་་་་
ཆུས་རྡོ་ཕོ་བྲང་ཤང་གི་ཡུལ་གཞན་དུ་དབུལ་སྐྱོར་་་་་་་
གནས་སྤོས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་ཡུལ་ཡིན་པ།

བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་གསར་པ།

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་ལྷ་ས་ནས་ཟླ་
6ཚེས་18ཉིན་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ།ཟླ་་
6ཚེས་17ཉིན།ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་རྒྱུན་ཨུ་དྲིལ་
བསྒྲགས་པུའི་པུའུ་ཀྲང་སྤེན་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་་་་་་
དུས་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་་་
ལས་དོན་གྱི་ཆེད་དོན་གསོ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭར་་་་་་་་་་
ཞུགས་མཁན་རྫོང(ཆུས)ཨུད་ཀྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་་་་་་
པུའི་པུའུ་ཀྲང་དང་ལྷན་དུ་ཏང་གི་དྲིལ་བསྒྲགས་
པུའུ་ཀྲང་ཡག་པོ་ཞིག་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་བཞུགས་
མོལ་གནང་བ་དང་འབྲེལ།འདུ་ཤེས་འཛིན་་་་་་་
སྟངས་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་ཀྲུང་དབྱང་དང་ལྗོངས་་
ཏང་ཨུད་ཀྱི་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་བརྒྱུད་་་་་་་་་་་་་་
བསྒྲགས་དང་སློབ་སྦྱོང་ཡང་གནང་བ་རེད།
སྤེན་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས།རིམ་ཁག་དྲིལ་་་་་་་་་
བསྒྲགས་པུའུ་ཀྲང་གིས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་ཚན་རིག་དང་
མཐུན་པའི་བསམ་བློའི་ལངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྟན་་་
པོའི་དར་ཆ་སྒྲེང་མཁན་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཞི་ཅིན་་་་་་་་་
ཕིང་གི་དུས་རབས་གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་་་་་་
ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་་
པའི་རླབས་ཆེན་དར་ཆ་མཐོན་པོར་སྒྲེང་བ་་་་་་་་་་
དང་།ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་་་་་
རིང་ལུགས་ཀྱི་རླབས་ཆེན་དར་ཆ་མཐོན་པོར་་་་་་
སྒྲེང་བ།རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རླབས་ཆེན་་
དར་ཆ་མཐོན་པོར་སྒྲེང་བ།ཕུགས་བསམ་དང་་
དད་སེམས་ཀྱི་དར་ཆ་མཐོན་པོར་སྒྲེང་བ།ཚན་
རིག་དང་ཤེས་དཔལ་གྱི་དར་ཆ་མཐོན་པོར་སྒྲེང་
བ་བཅས་བྱེད་དགོས།སྣེ་ཁྲིད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་

ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་འཐབ་ས་སྲ་
བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་འཇིགས་ཞུམ་མེད་པའི་་་་་་་
འཐབ་འཛིང་པ་ཞིག་བྱས་ནས་ཁ་ཕྲལ་ལ་ངོ་་་་་་་་་
རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཡུན་རིང་རང་་་་་་་་་་
བཞིན་དང་།རྙོག་འཛིང་རང་བཞིན།རྣོ་ངར་་
རང་བཞིན་བཅས་ལ་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་བྱེད་་
པ་དང་། དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིག་པ་་་་་་་་་་་
དྭངས་གསལ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ།འཐབ་་་་
རྩོད་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་བཅས་་་་་་
བྱས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་རུ་ཚོགས་ཀྱི་ལོག་སྤྱོད་དྲིལ་་་་་་་་་་་་
བསྒྲགས་ཀྱི་སིམ་འཛུལ་ལ་འགོག་ཟོན་ནན་པོ་་་་་་
དང་རྡུང་རྡེག་ཚ་ནན་གཏོང་དགོས།སྣེ་ཁྲིད་དེ་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་དཔལ་དར་སྲོལ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་
འབད་འབུངས་མཁན་ཞིག་བྱས་ནས་རྒྱ་ཆེའི་་་་་་་
མང་ཚོགས་ཚོར་ཚན་རིག་དང་ཤེས་དཔལ་གོང་་
དུ་བཀུར་བ་དང་། བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་
རྨོངས་དད་སེལ་བ།ལུགས་རྙིང་སྲོལ་ངན་སྒྱུར་་
བ་བཅས་བྱས་ཏེ་རང་རྟོགས་ངང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
ཕན་མེད་ཤུགས་རྐྱེན་སེལ་རྒྱུར་སློབ་གསོ་ཁྲིད་་་་་་
སྟོན་བྱེད་དགོས།སྣེ་ཁྲིད་དེ་བོད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་
དང་འགྱུར་ལྡོག་གི་གཏམ་རྒྱུད་ཡག་པོ་གླེང་བའི་
འཇོན་ཐང་ཅན་ཞིག་བྱས་ནས་དྲང་ཕྱོགས་ཀྱི་་་་་་
དྲིལ་བསྒྲགས་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་དཔེ་་་་་་
མཚོན་དྲིལ་བསྒྲགས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་་་་་་་
བླང་བྱ་བཏོན་གནང་བ་རེད།
（དཀོན་སྒྲོལ་གྱིས་བསྒྱུར།པ་ཚེས་ཞུས）

སྤེན་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རྫོང(ཆུས)ཨུད་ཀྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་པུའུ་ཀྲང་དང་་་བཞུགས་མོལ་གནང་སྐབས་ནན་བཤད་གནང་བར།

དྲིལ་བསྒྲགས་འཐབ་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་བསམ་བློའི་ལངས་ཕྱོགས་བརྟན་པའི་དར་ཆ་སྒྲེང་མཁན་ཞིག་བྱེད་དགོས།

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་ལྷ་ས་ནས་ཟླ་
6ཚེས་18ཉིན་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ།
ཚེས་18ཉིན།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གཞུང་གིས་
ཆེད་དོན་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ནས《རང་ལྗོངས་
ཀྱི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྨན་རྒྱུན་་་་་་་་་་
འཛིན་དང་གསར་གཏོད་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་་་་་་་
འདེད་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་ལག་བསྟར་ཇུས་་་་་་་་་་་
གཞི》དང“རྩེར་སོན་བཞི”“འཆར་འགོད་་་་་་་
གཉིས”བཅས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་དོན་ཚན་ལ་་་་་་་་་
ཞིབ་འཇུག་གྲོས་ཞིབ་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་་་་་་
གནས་ཚུལ་གྱི་སྙན་ཞུ་གསན་པ་མ་ཟད།གོམ་་་་་
སྟབས་རྗེས་མའི་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བཀོད་་
སྒྲིག་ཀྱང་གནང་བ་རེད།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་ལུའོ་་་་
མེས་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བ་དང་འབྲེལ་་
གསུང་བཤད་ཀྱང་གནང་བ་རེད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་བླང་བྱ་བཏོན་དོན།
རིམ་པ་ཁག་དང་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་་་་

ཚུགས་གནས་སྔར་བས་མཐོ་རུ་གཏོང་བ་དང་་་་་་
བསམ་བློའི་ངོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཏེ།
འགན་འཁྲི་ཁ་གསལ་དང་།ལས་འགན་དབྱེ་་་་་་
འབྱེད།བྱེད་ཐབས་ཞིབ་ཚགས་བཅས་བཟོས་་་་
ནས་ངོ་བོ་གཏན་འཁེལ་དང་།གྲངས་ཚད་་་་་་་་་་
གཏན་འཁེལ།མི་སྣ་གཏན་འཁེལ་བཅས་བྱེད་་་
པའི་ཁར།སྔར་ལས་ཡངས་པའི་མཐོང་རྒྱ་དང་་
སྒྱུར་བཅོས་གསར་གཏོད་ཀྱི་བསམ་བློར་བརྟེན་་་
ནས“རྩེར་སོན་བཞི”དང“འཆར་འགོད་་་་་་་་་་་་་
གཉིས”འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྤྱི་འདོམས་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བའི་ལས་དོན་ཁག་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་བ་
དང་། བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྨན་རྒྱུན་
འཛིན་དང་གསར་གཏོད་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་་་
ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་པར་བྱས་ཏེ།བོད་་་་་་
ལུགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྨན་གྱི་ཞབས་ཞུས་་་་་་
ལྗོངས་ཡོངས་དང་ཐ་ན་རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་་་་་་
ཁག་གི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་པ་ཐོབ་་་་་
པར་བྱེད་དགོས།

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྨན་རྒྱུན་འཛིན་དང་གསར་གཏོད་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཆེད་དོན་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ།

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་ཆབ་མདོ་་་་་་་
ནས་ཟླ་6ཚེས་18ཉིན་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་་་་་་་་
གསལ། ཉེ་ཆར་གསར་འགོད་པར་མི་དམངས་་་
དངུལ་ཁང་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་ལྟེ་བའི་ཉིང་ལག་
དངུལ་ཁང་ནས་ཤེས་རྟོཌ་བྱུང་བར།ཆབ་མདོ་་
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྲིད་འཛིན་གྲོང་ཚོ་1119ལ“སྦར་་་
མཐིལ་དངུལ་ཁང”ཡོངས་ཁྱབ་བྱུང་བ་དེས་སྒུལ་་
བདེའི་དངུལ་རྩས“ཞིང་གསུམ”ཁྱབ་ཁོངས་ལ་་་་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཁྱོན་ཆེ་རུ་ནུས་ལྡན་སོང་ཡོད།
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར་གཞིགས་ན།ཉེ་་་་་་་་
བའི་ལོ་ཤས་རིང་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྣ་་་་
མང་ཅན་གྱི་དངུལ་རྩའི་ཞབས་ཞུའི་དགོས་མཁོ་
ཟམ་མི་ཆད་པར་སྐོང་ཆེད།མི་དམངས་དངུལ་
ཁང་ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་ལྟེ་བའི་ཉིང་ལག་་་་་་་་་་་་
དངུལ་ཁང་གིས“དམངས་ཆེད་གཏོང་སྤྲོད”ཀྱི་་
ཐོག་མའི་བསམ་འདུན་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་་་་་་་་་་
ཤིང་།ཞིང་ལས་དངུལ་ཁང་ཆབ་མདོ་ཡན་་་་་་་་
ལག་དངུལ་ཁང་དང་དེ་བཞིན་རིམ་ཁག་ཡན་་་་་
ལག་དང་ཉིང་ལག་དངུལ་ཁང་གིས་གོང་འོག་་་་་
མཉམ་འགུལ་དང་མཉམ་ཤུགས་ཆགས་རྒྱུར་ལྟ་་

སྐུལ་ཁྲིད་སྟོན་བྱས་ནས“སྦར་མཐིལ་དངུལ་་་་་་་

ཁང་གི་གྲོང་ཚོ”ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་བཏོད་་་་་་
ཡོད།གྲོང་ཚོ་དང་དུད་ཚང་དུ་སྐྱོད་པ་དང་།
ས་གནས་ས་ཐོག་ཏུ་རྟོག་ཞིབ།“གནད”ཀྱིས
“ཁྱོན”ལ་སྐུལ་ཁྲིད་བྱེད་པ་སོགས་བརྒྱུད།
མཐའ་མཚམས་ཞིང་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་གཏོང་སྤྲོད་་
རྩིས་རྒྱག་ཁོར་ཡུག་ལེགས་སུ་གཏོང་བའི་བྱེད་་་་་
ཐབས་འཚོལ་ཞིབ་ཧུར་ཐག་བྱས་ནས“སྦར་་་་་་་
མཐིལ་དངུལ་ཁང་གི་གྲོང་ཚོའི”ལས་སྒོ་ཁྱབ་་་་་་
གདལ་གཏོང་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེ་ཞིབ་
བྱས་ཤིང་།“སྦར་མཐིལ་དངུལ་ཁང་གི་གྲོང་་་་་
ཚོའི”སྒོ་བྱང་འགེལ་བ་གོ་སྐབས་སུ་བྱས་ཏེ་རང་
འགུལ་ངང་ས་གནས་དེ་གའི་སྲིད་གཞུང་དང་་་་་
ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་སྒོ་བྱང་་་་་་་་
འགེལ་བའི་མཛད་སྒོར་ཞུགས་པར་གདན་་་་་་་་་་
དྲངས་ནས་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་ནུས་དང་ཤུགས་་
རྐྱེན་ཐེབས་ཤུགས་སྔར་བས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་་་་་་་་
རེད།དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཞིང་འབྲོག་མང་་་་་་་་་
ཚོགས་ལ་གཅིག་གཏད་གཅིག་གི་ས་གནས་ས་་་་་
ཐོག་ཏུ་སློབ་ཁྲིད་བྱས་ནས་སྦར་མཐིལ་དངུལ་་་་་
ཁང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཚད་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་་་་་
ཚད་མཐོ་རུ་ནུས་ལྡན་བཏང་བ་རེད།

ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྲིད་འཛིན་གྲོང་ཚོ་1119ལ “སྦར་མཐིལ་དངུལ་ཁང”ཡོངས་ཁྱབ་བྱུང་བ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིའི་མཐའ་་་་་་་
སྐྱོང་བོད་བརྟན་གྱི་རྣམ་བཤད་གལ་ཆེན་དང་བོད་ཀྱི་ལས་་་་་་
དོན་སྐོར་གྱི་མཆན་བཀོད་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་རབ་དང་་་་་་་
རིམ་པའི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དང་་་་་་་
ཟུང་འབྲེལ།ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་་་་་་་་
སློབ་སྦྱོང་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དང་ཟུང་འབྲེལ་བཅས་བྱས་ཏེ་་་
མ་རྩོམ་ཀློག་པ་དང་།མ་ཡིག་སྦྱོང་བ།རྩ་བའི་རིག་པར་གོ་་་
བ་ལེན་པ།རྟག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་།ཡང་ཡང་སློབ་སྦྱོང་།རྗེས་་་་
སྙེག་སློབ་སྦྱོང་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་གྱི་་་
བསམ་བློའི་རང་རྟོགས་དང་།ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་རྟོགས།བྱ་་་
སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྟོགས་བཅས་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཆེ་རུ་གཏོང་་་་་་་་་་
དགོས།
གཉིས་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤེལ་རེས་མཉམ་ལས་ལ་སྐུལ་་་་་
འདེད་ཧུར་ཐག་གཏོང་དགོས་ཤིང་།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་་
ཕིང་གིས་རྒྱ་གར་དང་ནེ་པ་ལར་འཚམས་འདྲི་གནང་བའི་་་་་་
གྲུབ་འབྲས་གལ་ཆེན་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་ནན་ཏན་བྱེད་་་་
པ་དང་། ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་གཅིག་གྱུར་བཀོད་སྒྲིག་གཞིར་་་
འཛིན་པ།རང་ལྗོངས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་ཟུང་འབྲེལ་དམ་་་་
ཟབ་བཅས་བྱས་ཏེ་བསམ་བློར་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་བ་་་་་་་་
དང་། བསམ་ཕྱོགས་གསར་གཏོད་བྱེད་པ།གོམ་ཞེང་ཆེན་་་་
པོས་མདུན་སྐྱོད་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ནེ་པ་ལ་སོགས་ཉེ་འཁོར་་
རྒྱལ་ཁབ་དང་དམངས་ཁྲོད་དབར་གྱི་མཛའ་མཐུན་ལེགས་་་་་
སྐྱོང་ཟབ་གཏོང་དང་།ནེ་པ་ལར་རོགས་སྐྱོར་གྱི་ལས་དོན་མུ་
མཐུད་ནས་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པ།རང་ལྗོངས“རྒྱུད་གཅིག་ལམ་་་་་
གཅིག”གི་བཀོད་ཇུས་ཆེན་པོའི་ནང་མཉམ་འདྲེས་བྱ་རྒྱུར་་་་་
སྐུལ་འདེད་ཧུར་ཐག་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་དགོས།
གསུམ་ནས་མངའ་ཁོངས་ཕྱི་ནས་རིམས་ནད་མི་འགོ་བ་་
བྱེད་པའི་ལས་དོན་མུ་མཐུད་ནས་ཡག་པོ་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་།
མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་བདེ་འཇགས་དང་་་་་་་་་་་་་་
གཟུགས་གཞི་བདེ་ཐང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཨང་དང་་་་
པོར་བཞག་ནས་ལྗོངས་ནང་ཁུལ་གྱི་རྒྱུན་རྣམ་ཅན་གྱི་རིམས་་་
ནད་སྔོན་འགོག་དང་ཚོད་འཛིན་ལས་དོན་ལ་དམ་འཛིན་་་་་་་

ཡག་པོ་དང་དམ་འཛིན་ཞིབ་ཚགས་བྱེད་པ་དང་དུས་་་་་་་་་་་་་་
མཚུངས།མངའ་ཁོངས་ཕྱི་ནས་འགོ་བའི་རིམས་ནད་སྔོན་་་་་
འགོག་དང་ཚོད་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་དེ་གལ་ཆེའི་ནང་གི་་་་་་་་་་
འགངས་ཆེར་བརྩིས་ཏེ་སྡུག་ཤོས་ཆ་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་བ་་་
དང་། གྲ་སྒྲིག་གང་ལེགས་བྱེད་པ།ལེགས་ཤོས་ཕྱོགས་སུ་་་་་་
བརྩོན་ལེན་བྱེད་པ་དང་།གནད་ལ་འཁེལ་བའི་ཁ་གཏད་་་་་་
སྔོན་ཇུས་བཟོ་བ།འགག་སྒོའི་རིམས་འགོག་ལས་དོན་ལ་་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་བཅས་བྱས་ནས་འགོག་རགས་དང་པོ་་་་་་་
སྲུང་སྐྱོང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དགོས།གཞན་ཡང་ཕྱར་བ་་་་
གྲུ་འདེགས་དང་།བདེ་སྡུག་མཉམ་མྱོང་།བྱས་རྗེས་ཧུར་་་་་་
ཐག་འཇོག་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ནེ་པ་ལར་རིམས་འགོག་་་་་་
དངོས་ཟོག་དང་འཚོ་བའི་དངོས་ཟོག་སོགས་རོགས་སྐྱོར་་་་་་་་
བྱེད་པའི་ལས་དོན་མུ་མཐུད་ནས་ཡག་པོ་སྒྲུབ་དགོས།
བཞི་ནས་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་བརྟན་་་་
ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་།སྤྱི་ཡོངས་་་
ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་ལྟ་བ་བརྟན་པོ་འཛུགས་པ་དང་།
རྐྱེན་མ་བྱུང་གོང་ནས་བཟློག་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་བཟུང་ནས་ལས་ཀ་
བྱེད་པ།གནས་ཚུལ་ཚབས་ཆེན་མི་ལྷགས་པའི་འདུ་ཤེས་་་་་་་
བཅངས་ཏེ་རྨང་གཞི་འདིང་བ་དང་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པ།རང་་་་་་
འགན་ཐེག་པ་ཁུར་ལེན་བྱེད་ཕོད་མིན་གཞིར་བཟུང་ནས་་་་་་་
ལས་བྱེད་པར་ལྟ་སྟངས་འཛིན་པ་བཅས་བྱས་ཏེ་བློ་མཐུན་ཞི་་
ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ལ་ལྷག་་་
བསམ་རྣམ་དག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཐོག་་་་
ནས་ལས་དོན་ཁག་ལ་སྔར་བས་དམ་འཛིན་ཏན་ཏིག་དང་།
དམ་འཛིན་ཞིབ་ཚཌ།དམ་འཛིན་ཡག་པོ་བཅས་བྱེད་དགོས།
ལྔ་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་དྲིལ་བསྒྲགས་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་་་་་
དགོས་ཤིང་།ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་སྤྱི་་
ཡོངས་ལ་གཞོགས་འདེགས་དམ་ཟབ་བྱེད་པ་དང་།“ནང་་་་
དུ་འདྲེན་པ”དང“ཕྱིར་སྐྱོད་པའི”ལས་དོན་སྤེལ་ཤུགས་ཆེ་་་་
རུ་གཏོང་བ།དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་དང་།མི་རིགས་་་་་་་་་་་
མཐུན་སྒྲིལ།སྣོད་བཅུད་སྲུང་སྐྱོང་།ཆོས་ལུགས་འཆམ་་་་་་་་
མཐུན། རིམས་ནད་སྔོན་འགོག་ཚོད་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གསོན་

ཉམས་དོད་པའི་བསླབ་གཞི་ཡག་པོ་སྤྱོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་་་་་་
ནས་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དུས་རབས་གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་་་་་་
ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་སྤྱི་་་་་་
ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིའི་མཐའ་སྐྱོང་བོད་བརྟན་གྱི་རྣམ་བཤད་གལ་་་་་་་
ཆེན་བོད་དུ་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པའི་ངང་ལག་ལེན་བྱུང་ཚུལ་་་་་་
དྲིལ་བསྒྲགས་ཡག་པོ་བྱེད་པ་དང་།བོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཡག་་
པོ་བརྗོད་པ།ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་དང་ཏཱ་ལའི་རུ་་་་་་་་་་་
ཚོགས་ཀྱི་ལོག་སྤྱོད་ངོ་བོར་ཐེར་འདོན་འགག་རྒྱག་གཏིང་་་་་་་
ཟབ་བྱེད་པ།རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐུན་མོང་གི་ངོས་འཛིན་སྔར་བས་སྲ་་
བརྟན་དུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་དགོས།
དྲུག་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལས་དོན་གྱི་གཅིག་སྡུད་གཅིག་གྱུར་་
གྱི་འགོ་ཁྲིད་ལ་མུ་མཐུད་ནས་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་ཤིང་།
ཏང་གིས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལས་དོན་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པའི་རྩ་དོན་་་་་་་་་
མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ་དང་།ཕྱི་ཕྱོགས་ལས་དོན་ལ་དོན་་་་་་
ཆུང་མེད་པའི་བསམ་བློ་བརྟན་པོར་འཛུགས་པ།ཕྱི་ཕྱོགས་་་་
ལས་དོན་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གནས་བབ་གལ་ཆེ་སར་་་
འཇོག་པ་བཅས་བྱས་ནས་ཁ་ཕྱོགས་སྟངས་འཛིན་དང་།སྤྱི་་་
ཡོངས་ཇུས་འགོད།སྲིད་ཇུས་གཏན་འཁེལ་བཅས་བྱེད་་་་་་་་་
དགོས།ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཕྱི་ཕྱོགས་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་་་་་་་
ཁང་དང་དེ་བཞིན་གཞུང་དོན་ཁང་གིས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལས་དོན་་་
གྱི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་ཁག་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་རྒྱུར་སྐུལ་་་
འདེད་གཏོང་དགོས།ཚན་པ་ཁག་དང་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་ཕྱི་་་
ཕྱོགས་ལས་དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་རྒྱུར་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་་་་་་་
རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གཞོགས་འདེགས་བྱས་ནས་མཉམ་ཤུགས་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཆགས་པར་བྱེད་དགོས།གཞན་ཡང་གཞི་རིམ་ཏང་་་་
རྩ་འཛུགས་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་དཔུང་་་་
ཁག་སྟོབས་ཆེར་གཏོང་བ་དང་།ནུས་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།
བྱང་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས་མཐའ་མཚམས་་་་
སྟོབས་ཆེར་དང་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་ཁྲོད་གཞི་རིམ་ཏང་་་
རྩ་འཛུགས་ཀྱི་འཐབ་འཛིང་མཁར་རྫོང་གི་ནུས་པ་འདོན་་་་་་་
སྤེལ་གང་ལེགས་བྱེད་དགོས།(ལྷ་དབང་དང་བསོད་ནམས་་་
དཔའ་མོས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས)

ཀྲུང་དབྱང་གི་ཐུགས་ཁུར།
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར།